

Oponentský posudek habilitační práce RNDr. Ľubomíry Tóthové, PhD.

Název habilitační práce: „Slina v neinvazívnej diagnostike“

Tématem předložené habilitační práce jsou současné možnosti užití slin k neinvazivní diagnostice různých chorob, zejména ledvin a parametrů oxidačního stresu.

Práce má celkem 103 stran, z toho přehled současné problematiky užití slin v diagnostice je shrnut na 17 stranách, následuje seznam literatury obsahující 84 publikací ze světového písemnictví. Následuje soubor 8 prací autorky v časopisech s impakt faktorem, ve kterých je ve 4 případech první autorkou. Na konci habilitační práce je závěr shrnující nejdůležitější poznatky z oblasti slin jako biologické tekutiny pro diagnostiku různých patologických stavů.

Téma práce je zajímavé a v experimentální i humánní medicíně málo zpracovávané. Autorka habilitační práce přináší výborný všeobecný popis problematiky slin v diagnostice patologických stavů, za velmi přínosné považuji fakt, že nezamlčuje limitace a problémy využití slin v diagnostice – např. velkou variabilitu, nízkou reprodukovatelnost, velké preanalytické vlivy, rozdílné korelace slinných a sérových koncentrací různých biomarkerů u zdravých a nemocných jedinců, prozatímni nepoužitelnost slin v diagnostice u jednotlivých pacientů. Je vidět, že autorka pracuje na této problematice již více než 10 let, perfektně ji rozumí a poskytuje čtenáři habilitační práce komplexní pohled na sliny jako na možný diagnostický nástroj. Údaje autora v textu jsou doložené konkrétními publikacemi ze světového písemnictví tak, jak to odpovídá principům medicíny založené na důkazech.

Autorka předkládané habilitační práce ve svých originálních pracích:

- 1) prokázala, že slinné koncentrace urey i kreatininu stoupají při experimentálním modelu akutního selhání ledvin, avšak pouze od určité hranice a že slinné koncentrace kreatinu jsou lepším markerem ledvinných funkcí na urey

- 2) dokázala, že slinné koncentrace biomarkerů oxidačního stresu klesají u pacientů se syndromem obstrukční spánkové apnoe dobře léčených pozitivním přetlakem, což by šlo využít při monitorování léčby
- 3) zjistila, že slinné markery oxidačního stresu jsou ovlivněné dentální hygienou vyšetřovaných dětí, z čehož dovozují, že při vyšetření slin pro diagnostiku je nutné dbát na dentální hygienu vyšetřovaných
- 4) zjistila, že existují rozdíly ve slinných koncentracích biomarkerů oxidačního stresu mezi pohlavími, k čemuž je nutné v budoucích studiích přihlížet

Práce autorky přinesla významné nové poznatky, které se budou nebo se již začaly využívat v dalších experimentálních pracích s tématem slin jako diagnostické biologické tekutiny.

Formální připomínky k habilitační práci:

Název habilitační práce by měl být podle mého názoru trochu konkrétnější, např.
„Slina v neinvazivnej diagnostike onemocnění ledvin a oxidačního stresu“

Otázky autorce habilitační práce:

- 1) Nezlepšil by výpovědní hodnotu urey a zejména kreatininu u experimentálního modelu akutního selhání ledvin větší počet zvířat než cca 10 v každé skupině?
- 2) Nezkoušela autorka použít pro lepší diagnostiku akutního selhání ledvin slinné koncentrace NGAL, který je v séru mnohem rychleji zvýšený než kreatinin?
- 3) Můžeme vzhledem k autorem dokázaným imunosupresivním účinkům valgancycloviru považovat tento lék také za imunosupresivum?

Závěr:

Předložená habilitační práce RNDr. Tóthové splňuje předpoklady kladené na habilitační řízení. Proto doporučuji, aby byl RNDr. Tóthové udělen titul docent.

V Praze dne 18. 2. 2020

Prof. MUDr. Tomáš Šeeman, CSc.